

STEDSKUNST I OPPLAND

PERIODEN 1983 - 2008. EN HISTORISK OVERSIKT.

---

av Egil Martin Kurdøl

Dokumentet omfatter stedskunstprosjekter i perioden 1983 - 2008. Offentlige og private utsmykninger og skulpturer i offentlig rom er ikke tatt med i dette dokumentet. *(Unntaket er undervisningsprosjektet “Kunst som finnes”, som benytter seg av utsmykninger og skulpturer i det offentlige rom.)*

Dokumentet er delt inn i fire deler:

PROSJEKTER, SYMPOSIER, WORKSHOPS

KONFERANSER

SEPARATE KUNSTPROSJEKTER

UNDERVISNINGSPROSJEKTER

Materialet er i hovedsak innhentet fra kataloger, dokumenter, invitasjoner og fra kunstnere og andre organisatorer som har vært involvert i de aktuelle prosjektene.

Syklon 1986. Trond Kittelsen / Egil Martin Kurdøl

INNHOLD

1. Prosjekter, symposier og workshops	s. 4 - 21
Vismundaprojektet	s. 4
Syklon	s. 5
Polsk-Norsk symposium	s. 6
Oppfattelse av en årstid	s. 7
Kunstverkstaden på Lesja	s.8
”i” prosjektet	s.9
Gropmarka	s. 10
Present	s. 10-11
Moxtrot	s. 12
Flom	s.12
Overgang	s. 13
8 dager i juni	s. 14
Music for large mountain and vibraphone	s. 15
Flere steder for alltid	s. 16-18
Daisy’05	s. 19
Hybelen	s. 20
UT-21	s. 21
2. Konferanser	s. 22 - 23
Kunst i natur. Overflødigheitsaktivitet eller basis for eksistensiell erfaring	s. 22
Vann, bevegelse, overgang	s. 23
3. Separate kunstprosjekter	s. 24 - 28
2Rom	s.24
Oppholde bevegelse	s.24
To utdrag og en anmerkning	s. 24
Etterskrift	s. 24
Blå konstruksjoner etc.	s. 25
Feste	s. 25
Trafikklys 2	s. 26
Perpetuum immobile	s. 26
Sittepunkt Siktepunkt Knutshø	s. 27
Konstantvariabel	s. 27
Samtidighet	s. 28
4. Undervisningsprosjekter	s. 29 - 33
Nansenskolen. Rom, form, ide. (sommerkurs)	s. 29
Nansenskolen. Stedskunst. (prosjektuker / vinterkurset)	s. 29
Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Øyerfjellet	s. 30
Bergen Arkitektskole i Øyerfjellet	s. 30
Kunstformidlingsprosjektet “Sted”.	s. 31
- Kreativt arbeid med barn utendørs.	
“Åpning for en port”, Kunsthøgskolen i Oslo	s. 31
“Stedets Ånd” Den Kulturelle skolesekken	s. 32
Lanskapkunst for 5-7. klasse	
Kunst som finnes	s. 33
Informasjon om kilder	s. 34

VISMUNDAPROSJEKTET 1983 - 84

Vismundaprojektet fant sted i et fem mål stort område ved elva Vismunda i Fåberg vestfjell i Lillehammer kommune. Prosjektet ble initiert, organisert og utført av tre kunstnere; Marit G. Arnekleiv, Kai Bratbergsengen og Egil Martin Kurdøl

Vismunda ble valgt i samråd med Lillehammer kommune. De var velvillig innstilt til forespørsel om å stille noe av sin grunn til disposisjon. Etter møter og befaring, fant de tre kunstnerne ut at områdets varierte natur (gammel skog, kratt, myr, bekker, elv) og tilgjengelighet passet bra for deres formål, som var å bruke området som et arbeidsrom/atelier for utprøving av egne og fellesprosjekter gjennom to år.

En leieavtale for tidsrommet ble inngått med Lillehammer kommune, der den symbolske leien ble satt til 50 kroner i året. Foruten den gunstige leieavtalen med Lillehammer kommune, ble prosjektet støttet med 20 000 kr fra Norsk kulturråd.

Høsten (begynnelsen av september) 1984, da toårs perioden var over, inviterte kunstnerne til utstillings-åpning, der kunstnerne viste de verk de fant var verdige for visning. Mange folk og presse møtte opp tross rekordtidlig snøfall natten før. Det ble montert opp en samling fotografier, informasjon om prosjektet og et kart i Lillehammer bys malerisamling (nå Lillehammer kunstmuseum). Det ble lagt ut en gjestebok i en liten arbeidsbrakke ved skogsveien som gikk gjennom Vismundaprojektets område. Brakken hadde kunstnerne satt opp sjøl, hvor de kunne varme seg, koke kaffe om vinteren og lagre redskap og utstyr. Gjesteboken viste at ganske mange tok turen for å se på prosjektet. Brakka inneholdt også skisser/tegninger og detaljert kart slik at folk kunne finne fram til kunstprosjektene som var spredt over et større område.

Vismundaprojektet var først og fremst et arbeids og erfaringsprosjekt der formålet var å utvikle seg som kunstnere og trenge dypere inn i et, for kunstnerne, ganske ukjent felt innen kunsten; landart - installasjoner - stedskunst.

Prosjektet ble hovedsakelig dokumentert gjennom fotografier. Det ble produsert en enkel katalog med utvalgte bilder fra hver kunstner og med en tekst av Per B. Boym. Dokumentasjon forefinnes hos kunstnerne.

Vismundaprojektet innvirket positivt til Per Erik Fonkalsruds beslutning om å arrangere Polsk-Norsk symposium noen år seinere.

SYKLON 1986 - 87

Syklon” ble initiert, organisert og utført av kunstnerne Tron Kittelsen og Egil Martin Kurdøl. Prosjektet fant sted på Slåsæterfjellet i Øyer kommune. ”Syklon” ble montert sommeren 1986 og stod et år, til det ble demontert og fraktet bort høsten 1987.

Utgangspunktet for ”Syklon” var å få ekstreme motsetninger, som skrap fra industrien og ”uberørt” høyfjell, til å fungere sammen. Slåsæterfjellet ble valgt fordi det der er en ”strøm” av stein og steinblokker som renner med fin rytme nedover en slak skråning. Kunstnerens idé var at metallobjektene, en oppdelt flistørke/syklon fra Lillehammer Dampsag, kunne gli inn i og underordne seg strukturene og rytmen på stedet. Tilgjengelighet spilte også inn, det var forholdsvis enkelt å kjøre inn objekter og utstyr, langs et tydelig råk, med traktor og henger. For publikum var det ca. en halvtime å gå inn til ”Syklon” fra en stor parkeringsplass. Kunstnerne bodde hovedsakelig i en sæter de leide nær Pellestova, av og til i telt ved arbeidsstedet.

Den byråkratiske prosessen for å innhente tillatelser for å realisere ”Syklon” førte til stor oppmerksomhet omkring prosjektet. Kunstnerne fikk først tillatelse fra grunneieren som var Statskog. Deretter nødvendig kjøretillatelse fra Rådmannen i Øyer, og tillatelse til å montere prosjektet fra Teknisk etat i Øyer kommune. Tvisten som oppstod lå i fortolkningen av hvem som var ”byggningsmyndighetene” i Øyer kommune. Kunstnerne trodde dette var Teknisk etat, mens Bygningsrådet i kommunen mente det var deres anliggende og krevde prosjektet fjernet etter at metallobjektene var fraktet til fjells og monteringen var påbegynt. Kunstnerne påklaget dette vedtaket og Fylkesmannen måtte inn som ”rettsinstans”. Etter en befaring med alle instanser, bl. a. bygningsrådets formann, kultursjefen i Øyer, leder for Statskog, Fylkesmannens representanter, Egil Martin Kurdøl og flere, gav Fylkesmannen i brev av 20 10 1986, kunstnerne medhold i sin klage og de fikk gjennomføre ”Syklon” i henhold til planen.

Denne tvisten førte til flere stor avisoppslag i lokalpressen (også et par mindre oppslag i VG og Dagbladet) og etter hvert et stort engasjement blant folk flest. En mengde leserbrev om ”Syklon” kom på trykk, og i helgene sommeren/høsten 1986, valfartet folk til fjells for å se kunstverket. Mye av det som ble skrevet handlet om ”Syklon” som et fremmedelement - ikke hørende hjemme i fjellet, i ”uberørt” natur - samtidig som det ble påpekt at fjellet omkring var fullt av menneskeskapt installasjoner utført med økonomisk vinning som motiv, for eksempel hoteller, veier, høyspentledninger og Hafjell alpinanlegg som var i startfasen.

”Syklon” ble åpnet høsten 86. Et stort antall frammøtte kunne bl. a. høre tale av Per Bj. Boym, som også hadde skrevet en lengre artikkel med analyse og kritikk av ”Syklon” i G. LT. (lokalavisen) samme sommer, og et spesialskrevet musikkstykke. Musikkstykket ble utført av de to kunstnerne; Tron Kittelsen stod på toppen av det største objektet i ”Syklon” og spilte saksofon, mens Egil Martin Kurdøl stod inne i objektet og slo rytme i metallveggen med en stokk.

Et lysbildeprogram fra monteringen og det ferdige prosjektet ble antatt og vist på Statens kunstutstilling (Høstutstillingen) 1987. Begge kunstnerne mottok stipend fra NBKs Vederlagsfond, med utgangspunkt i arbeidet med ”Syklon” samme år.

Dokumentasjon i form av fotografier, et utvalg avisutklipp og noen dokumenter forefinnes hos kunstnerne.

”Syklon” fikk økonomisk støtte fra Norsk kulturråd.

POLSK-NORSK SYMPOSIUM 1987

Fant sted på Kvitmannsberget og i Lillehammer bys Malerisamling (nå Lillehammer Kunstmuseum) i Lillehammer kommune. Temaet for symposiet var: Natur - Kunst / Kunst - Natur.

Valget av sted ble basert på særlig 3 kriterier:

At det skulle være nær byen pga. tilgjengelighet for kunstnere og publikum.

At det skulle være variert/sammensatt natur.

At grunneier var positivt innstilt, dermed var det lettest å bruke kommunal grunn på Kvitmannsberget.

Ideen til prosjektet kom fra Teresa Murak og Per Erik Fonkalsrud i 1985. Prosjektet ble igangsatt av Fonkalsrud som også fungerte som kurator i samarbeid med Per Bj. Boym, direktør for Lillehammer Bys Malerisamling. De polske kunstnerne ble valgt ut av Teresa Murak i samarbeid med Jan Berdyszak. Med i organiseringen og den praktiske tilretteleggingen var ellers; Rolf Anfinsen, Morten Engh og Bjørn Casper Horgen på Lillehammer. I kontakten med Polen hadde prosjektet god hjelp av de polske flyktningene Marek og Ewa Sobocinski i Oslo.

Arbeidene på Kvitmannsberget stod hele høsten, noen over vinteren. Det ble arrangert flere omvisninger, bl.a. for Nansenskolen. Et kart med informasjon og bilder fra prosjektene ble satt opp i et sentralt sti-kryss på Kvitmannsberget. Den korresponderende utstillingen i Lillehammer Bys Malerisamling stod i fire uker.

Det ble produsert en katalog med dokumentasjon, intervjuer og tekster av Fonkalsrud og Boym. For å finansiere katalogen ble det arrangert en utstilling med bilder fra de norske kunstnerne. Denne flyttet rundt til bedrifter som støttet katalogproduksjonen økonomisk. Dokumentasjon forefinnes i form av skannet katalog, noe fotodokumentasjon samt korrespondansearkiv i ringperm hos Per Erik Fonkalsrud.

Et resultat av symposiet var at norske kunstnere ble invitert til å stille ut i BWA Galleriet i Lublin i Polen (høsten 1989), og etter hvert flere utvekslinger/samarbeid mellom Polske og Norske kunstnere.

Deltagere: (alle billedkunstnere med unntak av

Morten Engh)
Marit Gunhild Arnekleiv
Jan Berdyszak
Kai Bratbergsengen
Morten Engh
Arne Ingvaldsen
Inghild Karlsen
Grzegorz Kowalski
Egil Martin Kurdøl
Danuta Maczak
Teresa Murak
Jan S. Wojciechowski

Symposiet støttet økonomisk av:

Norsk Kulturråd
Kulturdepartementet
Lillehammer kommune

Andre bidragsytere:

Gudbrandsdalen Uldvarefabrikk a/s
Oppland hotell
Plan & Prosjekt a/s
Atelier 4 a/s
ARK 88 a/s
Scala Spiseri
Mesna foto
Mesna fargehandel a/s
Lyngaas Form & Data
Lars Grønvold a/s
Nansenskolen
Nybu videregående skole
Lillehammer Gamlehjem
Lillehammer Bys Malerisamling

OPPFATTELSE AV EN ÅRSTID 1990

Fant sted i Lillehammer 16 - 25 Februar. Det ble initiert og organisert av Lars Palgaard som også var prosjektleder. Prosjektet ble gjennomført i regi av Nansenskolen. Temaet var ”Vinter” - å ta utgangspunkt i begrepet vinter og hvordan årstiden framsto der og da.

Hele Lillehammer var prosjektområdet. De fleste arbeidet i Mesnaelva eller ute på Mjøsisen. Urframførelse av komponistenes komposisjon og flere performancer ble gjort om natten i Mesnaelva. Kai Bratbergsengens prosjekt bestod i en performance der en gruppe dro en stor metallslede med bål i, i en spiral ute på Mjøsa, mens performancen ble dokumentert med videokamera og fotografisk fra hoppet i Balbergbakken og ute på isen. Deltagerne, bortsett fra de som kom fra Lillehammer, bodde på Nansenskolen.

Siste dag av prosjektet ble det vist dokumentasjon, installasjoner og performance fra prosjektet i Nansenskolen. Det ble annonsert og invitert til denne presentasjonen som var åpen for alle.

Økonomisk ble ”Oppfattelse av en årstid” støttet av Norsk Kulturråd. Dokumentasjon fra prosjektet forefinnes på Nansenskolen og hos kunstnerne.

Prosjektet resulterte i faste stedskunstprosjekt som en del av vinterkurset på Nansenskolen.

Deltagere:

(Elever fra Nansenskolen, bl. a)
Hege Nylund
Ivar Kjellmo
Tor Arne Samuelsen
Hege Vadstein
Lars Reinholdsén
Kristin Knaus Knudsen
Lars Paalgard, billedkunstner
Helge Havsgård Sunde, komponist
Jon Willy Rydningen
Leiken Vik, billedkunstner
Oddvar I. N., billedkunstner
Vegard Stalsberg, billedkunstner
Kai Bratbergsengen, billedkunstner
Egil Martin Kurdøl, billedkunstner

KUNSTVERKSTADEN PÅ LESJA (KPL) – KUNST I NATUR 1990 – 1995

KPL fant sted i et leid fjellområde tusen meter over havet, på ca. 1 kvadratkilometer langs Slådalsvegen i Lesja kommune. I tidsrommet 1990 – 1995 ble det holdt årlige helgesamlinger vår og høst, og symposiet ”Avstand i tid og rom” sommeren 1994. Stedet ble valgt fordi det var et variert fjellområde over tregrensa som var lett tilgjengelig med bil, og fordi opphold med overnattinger og seminarprogram kunne organiseres i pensjonat og skytterhus like i nærheten. I utgangspunktet ble/blir arbeidene stående til naturen tar de til seg. Noen står ikke oppe permanent og noen var svært temporære (f. eks. arbeider i snø).

Initiativtakere, organisatorer og kuratorer var Ivar Teigum og Tor Einbu. KPL var organisert som et andelslag. Temaet var Kunst i Natur, materialer funnet på stedet eller nedbrytbare materialer. Grizedaleprosjektet i England (jfr. *A sense of place*. Peter Davis og Tony Knipe (red.), Ceolfrith Press No 73. 1984) var modell for KPL. Deltagerne ble valgt gjennom invitasjoner fra personlige nettverk.

Økonomisk ble KPL støttet av: Lesja kommune, Oppland fylksekommune, Norsk kulturråd.

Prosjektet er formidlet gjennom presse og ved flere foredrag. Det ble produsert fire hefter med dokumentasjon fra KPL i tillegg til videodokumentasjon og fotografier. Dokumentasjonen forefinnes hos Ivar Teigum og Tor Einbu.

KPL ble godt mottatt i lokalmiljøet. Et tegn på dette er at det er blitt til populære turstier i området i ettertid.

Deltagere:

Gunnvor Amdam, Åndalsnes
Alison Bowen, Kvam
Tor Einbu, Lesja
Ragnhild Emblem, Moelv
Hillary Adler Fenchel
Olaug Halsteinrud, Vinstra
Laila Hilsen, Hamar
Geir S Hjetland, Balestrand
Sverre Hoel, Gjettum
Anne Sara Loe, Sjøholt
Helge Røed, Bærum
Marianne Selsjord, Nesoddtangen
Dag Erik Storaker, Askim
Marit Storrusten, Otta
Ivar Teigum, Otta
Magne Vangsnes, Vangsnes
Helge Aarset, Sjøholt

”i” PROSJEKTET 1990

”i” Prosjektet fant sted i det gamle nedlagte Døla slakteriet i Nordre Ål i Lillehammer. Prosjektet kom i stand etter en åpen konkurranse initiert av BilledKunstnere i Oppland (BKO). Konkurranseskjemaene ble juryert av Paul Brandt og Helge Røed. Ansvarlige for prosjektet var BKO i samarbeid med Lillehammer Bys Malerisamling (nå Lillehammer Kunstmuseum).

Marit Gunhild Arnekleiv, Egil Martin Kurdøl og Jan Egge ble valgt ut til å realisere sine prosjekter. Tittelen ”i” ble valgt for å understreke at dette var et stedskunstprosjekt, at kunstnerne var i situasjonen, i stedet.

Det ble trykket opp en enkel publikasjon med bilder og informasjon om prosjektet. Denne ble delt ut i postkassene til ca. halvparten av husstandene i Lillehammer. En katalog ble trykket og var på plass til åpningen av prosjektet. Det møtte opp et rekordstort publikum på åpningen. Dette til tross for at kunstnerne bevisst hadde valgt verken å informere eller uttale seg til pressen/media før, under eller etter prosjektet.

En korresponderende utstilling med skisser, tegninger, fotografier og skulptur ble vist samtidig i Lillehammer Bys Malerisamling. Dokumentasjon forefinnes hos kunstnerne i form av fotografier og katalogen.

Økonomisk ble prosjektet støttet av Norsk kulturråd og Oppland fylkeskommune.

“i” prosjektet 1990, Jan Egge.

GROPMARKA 1991

Fant sted ved Eiriksmyra nord i Gropmarka. Ble initiert og organisert av Jan Egge og Egil Martin Kurdøl. Deltagende kunstnere var: Domingo Cisnéros, Jan Egge, Egil Martin Kurdøl.

Stedet for prosjektet ble lagt til en planlagt trasé for bilvei gjennom Gropmarka. Veien skulle bygges for at vinterturistene skulle kunne spare noen minutters kjøring på vei mellom skianleggene. *”Ett eksempel på hvordan den kommersielle turismen ser på naturen som en vare, underlagt strategisk økonomisk tekning.”* (Sitat fra publikasjonen om prosjektet.)

Foranledning for ”Gropmarka” var også besøket fra den Mexicansk/Canadiske kunstneren Domingo Cisnéros. Vi ønsket å arbeide sammen under hans opphold i Norge. Vi hadde også en klar vilje til motstand mot planene om bilvei gjennom Gropmarka i våre respektive kunstprosjekter. Bilveien ble etter mange runder i kommunestyret til slutt vedtatt å ikke gjennomføres.

Det ble produsert en mappe med fire separate kort i. De dokumenterte hver kunstners prosjekt og et kort omhandlet prosjektets bakgrunn. Dokumentasjon fra prosjektet, i form av en liten trekasse med billedmateriale, ble innkjøpt av Lillehammer bys Malerisamling (nå Lillehammer Kunstmuseum).

PRESENT 1993

Fant sted i Mårådalen I Skjåk kommune, ca 2 - 3 timer å gå fra Gamle Strynefjellsvegen, på ca. 1300 - 1400 meter over havet. Stedet ble valgt fordi breene innerst i dalen kunne betraktes som Mjøsas kilde - Lågens utspring. Prosjektet hadde en del II etter oppholdet i fjellet, en prosjektutstilling i Lillehammer Kunstmuseum, som ligger ved Mjøsas begynnelse. Mårådalen er også noe av den råeste og mest uberørte naturen vi har i Norge, samtidig som stedet er forholdsvis tilgjengelig for frakt av materialer og utstyr, bl. a. ved hjelp av fjordinger med kløv. Kunstnerne bodde i telt de 14 dagene prosjektet varte.

”Present” ble initiert av Egil Martin Kurdøl som også valgte ut deltagere til prosjektet. Prosjektet som var en del av LOOCs (Lillehammer olympiske organisasjons komité) kulturprogram, var inspirert av symposiet ”Ecart” som ble gjennomført i Quebec, Canada i regi av Boreal Multimedia, sommeren 1990.

”Present” ble organisert og kurert av Ingebjørg Astrup og Egil Martin Kurdøl. I tillegg hadde Jan Egge og Tor Arne Samuelsen viktige roller i forberedelsene og i den konkrete gjennomføringen av prosjektet.

KIO viste i April 1993, som en introduksjon til ”Present”, en utstilling (naturens skrift) med Luisella Carretta.

”Present” ble formidlet gjennom den korresponderende utstillingen i Lillehammer Kunstmuseum. Lysbildeforedrag/presentasjoner fra prosjektet ble vist bl. a. i Oronsko i Polen under ”Models of Space 360 - Europeisk skulptursymposium” (1994), The International Artists Centre i Poznan, Polen under Polsk - Nordisk symposium ”ZooArt” (1994), under en konferanse i Museet for Samtidkunst i Genova i januar 1994, i Oulo Kulturhus i Finland samme år, og i Kunstnersenteret i Oppland.

Det ble trykket opp en katalog fra prosjektet. Denne ble delvis laget de siste kveldene i fellesteltet, under oppholdet i Mårådalen. Kjell Samkopf produserte en CD fra opptakene han gjorde under ”Present”. CDen heter ”Mårådalen Walk” og er utgitt på Hemera.

PRESENT 1993 (forts.)

Dokumentasjonen fra ”Present” var omfattende. En stor trekasse med lysbilder, dokumenter, svart/hvitt fotografier, flere videofilmer, cd, kataloger og tidsskrifter med omtale av ”Present”, mye av det originale materiale, forefinnes i Nasjonalmuseet, Museet for Samtidskunsts bibliotek. Noen mindre kasser med tilnærmet det samme materiale ble overlevert Kunstnersenteret i Oppland, Museet for Samtidskunst i Genova og Oronsko - Senter for Polsk skulptur. En ringperm med dokumenter fra den administrative delen av prosjektet forefinnes hos Egil Martin Kurdøl.

Norsk deltagelse på ”Non-Precense in Natur”, europeisk skulptur/fotografisymposium i Wroclaw (1993) og ”Zoo-Art”, Polsk-Nordisk symposium i Poznan (1994), var direkte resultat av ”Present”.

Utstillingen ”Post Present” - organisert av Tor Arne Samuelsen, med Jannecke Lønne Christiansen, Jan Egge, Tor Arne Samuelsen og Egil Martin Kurdøl ble vist i USF Galleriet i Bergen. Dokumentasjon fra ”Present” ble vist sammen med et foredrag av de fire kunstnerne ved en konferanse samme sted.

Deltagende kunstnere:

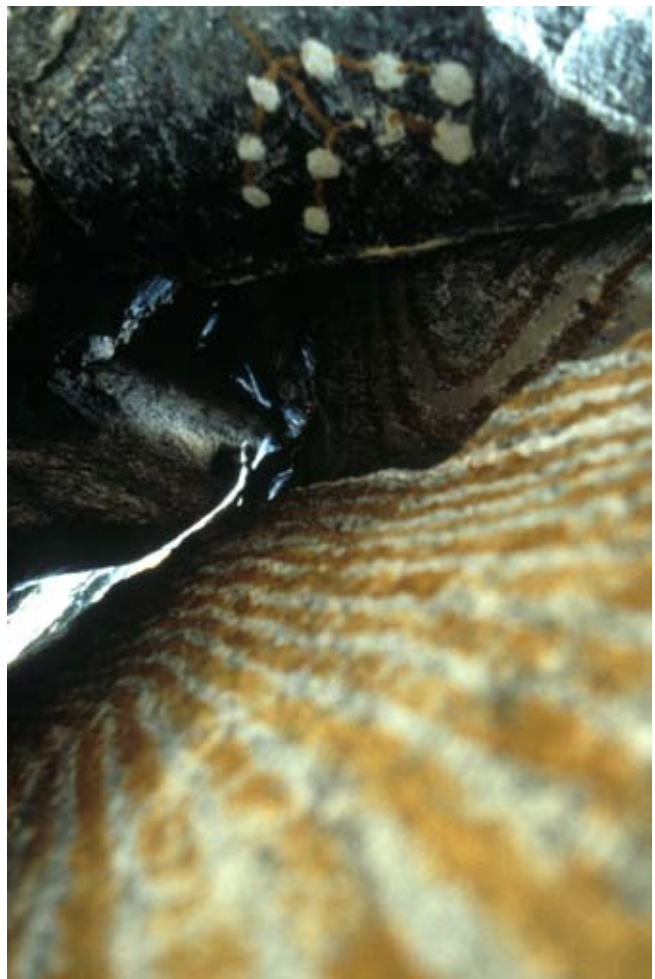
Luisella Carretta, billedkunstner, Italia
Domingo Cisneros, billedkunstner, Mexico
Jannecke Lønne Christiansen, billedkunstner, Norge
Jan Egge, billedkunstner, Norge
Ingebjørg Hippe, danser, Norge
Egil Martin Kurdøl, billedkunstner, Norge
Terje Kveen, fotograf, Norge
Lise Labrie, billedkunstner, Canada
Danuta Maczak, billedkunstner, Polen
Ginette Piché, billedkunstner, Canada
Kjell Samkopf, komponist, Norge
Tor Arne Samuelsen, billedkunstner, Norge
Judy Watson, billedkunstner, Australia
Jan S. Wojciechowski, billedkunstner, Polen

Økonomiske bidrag:

LOOC
Norsk kulturråd
Oppland fylkeskommune
Skjåk kommune
Lillehammer kommune

Andre bidrag:

Nybu videregående skole
Tyrili kollektivet
Gudbrandsdalen Uldvarefabrikk
Skjåk Almanning
Skjåk kommune
Brüel og Kjær Norge AS
Strype Audio
Bjørn Dalen
Rolf Anfinen
Lars Erik Ødegaard
Morten Engh
Per Erik Fonkalsrud

Present 1993, Judy Watson.

MOXTROT, NORDISK SYMPOSIUM 1995

Fant sted i Roåkerfjellet i Øyer kommune. Prosjektet var initiert, organisert og kuratert av Marit G. Arnekleiv og Jannecke Lønne Christiansen. Ansvarlig arrangør var Internasjonalt senter for Kunst I Natur (KIN). Temaet for symposiet: ”Roåker, Grenseland mellom det kultiverte og det ville landskapet”.

”Mox Trot” var et av Norges arrangement under ”Nordisk Billedkunst 95/96”. Kunstnerne bodde i et leid hus i Roåker sætergrend under prosjektperioden. Grunneierne på Roåker stilte sine områder til disposisjon for symposiet.

Formidling: Arbeidene stod i sætergrenda/fjellet tilgjengelig for publikum 26. august til 28. september. Det ble arrangert flere omvisninger, der det bl. a. ble satt opp buss fra Lillehammer. Asker kunsthøgskole var på besøk en dag og ble vist rundt. Det ble produsert en katalog med dokumentasjon fra prosjektet og med tekster av Per Erik Fonkalsrud og Ivar Teigum.

Dokumentasjon i form av billedmateriale forefinnes i Kunstnersentret i Oppland (KIO).

Utstilling med Karl Johan Stigmark og Maria Hedlund og utstillingen ”Art in Suitcase”, kuratert av Jukka Järvinen, med unge finske kunstnere i KIO, kom som resultat av ”Mox Trot” og av ”Zoo-Art, Polsk-Nordisk Symposium” som ble arrangert i Poznan året før.

Deltagere, alle billedkunstnere:

Jane Hooge, Danmark
Kristin Reynisdóttir, Island
Jukka Järvinen, Finland
Karl Johan Stigmark, Sverige
Maria Hedlund, Sverige
Ewa Jacobsson, Sverige/Norge
Marit G. Arnekleiv, Norge
Jan Egge, Norge
Jannecke Lønne Christiansen, Norge
Egil Martin Kurdøl, Norge

Prosjektet ble støttet økonomisk av:

Oppland fylkeskommune
Norsk Kulturråd
Nordisk Fond
Nordisk Ministerråd
Nordisk Konst och Konstindustrikomité

FLOM 1996

Fant sted i og ved Moksa Kunstverkstad - gamle Moksa Kraftstasjon på Tretten i Øyer kommune og var et AKE (Arnekleiv - Kurdøl - Egge) prosjekt. Prosjektet var initiert, organisert og utført av Marit G. Arnekleiv, Egil Martin Kurdøl, Jan Egge.

Ideen prosjektet bygget på det som skjedde med elva/stedet under flommen våren 1995. Kunstnerne arbeidet både ute i elva og inne i kraftstasjonen med tematisk, situasjonsrelaterte arbeider knyttet til hendelsen ”flom”, like mye ut fra en abstrakt ide som en konkret hendelse.

”Flom” ble støttet økonomisk av Kulturdepartementet. Utstillingen var åpen for publikum noen uker. Dokumentasjon forefinnes hos kunstnerne.

OVERGANG 1997

“Overgang” var et vandresymposium som fant sted fra Raudalen i Skjåk til Sunndalen i Stryn. “Overgang” var et prosjekt i regi av KIN – Internasjonalt senter for Kunst i Natur. Initiativtagere, organisatorer og kuratorer var Jan Egge og Egil Martin Kurdøl. Tor Arne Samuelsen deltok også i organiseringen og var med å legge ut mat/utstyrsdepoter uka før symposiet startet.

Temaet var “Overgang” i alle betydninger av ordet. Vi gjorde også en fysisk overgang fra en dal i Innlandet, over fjellet, til en dal på Vestlandet. Vi valgte ruta fordi det er et spektakulært stykke natur, fordi vi var godt kjent i området og fordi det var store godt egnede områder for telt/leirslagning. Det var to leirslagninger under turen over fjellet, en mellom Leirvatna og en i Mæradalsbotn. Begge steder bodde vi i telt og arbeidet 2 - 3 dager. Det lengste oppholdet hadde vi i Sunndalen der noen bodde på hytte på Sunndalsætra mens andre bodde i telt lenger inne i dalen.

Dokumentasjonen fra “Overgang” består av en video filmet og redigert av Tore Helseth og en ”boks”, en pappekasse med sammenbrettede ”kart”. Et kart for hver deltager + et kart med intervjuer med kunstnerne gjort av Hanne Riese og et kart av Per Bj. Boym med en kritikk av prosjektet satt inn i en kunsthistorisk sammenheng. Boym besøkte prosjektet de siste dagene av det og var med på avslutningen som ble avholdt med fest og overnatting på hotellet i Hjelledalen. Kjell Samkopfs kart inneholder også en CD - ”Mountain listening”.

Formidling av prosjektet: Videoen ble vist under en utstilling i Museet for Samtidskunst i Oslo i 2001. Kartene ble presentert under en konferanse i regi av Institutt for Romkunst i Oslo i 1998 eller 99.

Dokumentasjon i form av overnevnte video og boks skal bl. a. forefinnes i Nasjonalmuseet, Museet for Samtidskunst og i Lillehammer Kunstmuseum.

Deltagere:

Jan Egge, billedkunstner, Norge
Inghild Karlsen, billedkunstner, Norge
Egil Martin Kurdøl, billedkunstner, Norge
Tor Arne Samuelsen, billedkunstner, Norge
Ingerid Blekastad, kunsthistoriker, Norge
Henning Hansen, billedkunstner, Danmark
Kristin Reynisdottir, billedkunstner, Island
Emma Rooney, billedkunstner, Australia
Elisabeth Rosser, billedkunstner, England
Ines Amado, billedkunstner, Portugal
Kjell Samkopf, komponist, Norge
Jørgen Blitzner, billedkunstner, Norge
Hanne Riese, samfunnsforsker, Norge
Tore Helseth, filmfotograf, Norge

Økonomiske bidrag:

Norsk kulturråd
NBKs Vederlagsfond
Nordisk Konst och Konstindustikommitte
Oppland fylkeskommune

Overgang 1997, Tor Samuelsen.

8 DAGER I JUNI 2000

Ble avholdt i Lillehammer by 15. - 23. juni 2000. Prosjektet ble initiert, organisert og kuratert av Gro Kraft og Egil Martin Kurdøl. Kunstnersenteret i Oppland stod som ansvarlig arrangør. Våren 2000 gikk Gro Kraft over i nytt arbeid ved Museet for Samtidskunst. Berit Slåttum, kunstkritiker og høyskolelektor overtok Gros arbeid fra 1. mai og ut gjennomføring av prosjektet.

Temaet for prosjektet var å vise unge kunstnere fra Oppland, bosatt andre steder i landet eller i utlandet. Bakgrunnen var også observasjoner av kunstlivet i Oppland som var (og er) preget av stagnasjon og mangel på aktivitet fra unge vitale profesjonelle kunstnere. Kunstnerne ble invitert til å befare Lillehammer og velge seg ut sted(er) i byen for sine kunstprosjekter som ble realisert året etter.

I forkant av prosjektet skrev Kraft og Kurdøl en artikkel i ”PLAN - Tidsskrift for samfunnsplanlegging, byplan og regional utvikling”, med tittel: ”Når fordommer og usakligheter settes i system” (3/99), som problematiserte forholdet mellom kunst/kunstnere i Oslo og distriktene.

Utstillingen ble åpnet ved en organisert rundtur til alle prosjektene der bl. a. Frode Sannum og Øyvind Pedersen holdt åpningstalen og leste dikt på hvert sted og Kristin Sevaldsen spilte improviserte saksofonsoleoer.

Det ble arrangert en konferanse 15. juni i forbindelse med prosjektet, som særlig problematiserte forholdet mellom sentrum/periferi, det urbane og det rurale i kunsten.

Dokumentasjon: Det ble produsert et stort ”kart” som fungerte som plakater og samtidig presenterte alle kunstnerne og prosjektene deres. Baksiden av kartet var fylt med utvalgte tekster som belyste prosjektets tematikk. En enkel rapport med dokumentasjon og regnskap ble produsert og forefinnes i KIO og hos Kurdøl. Dokumentasjon i form av lysbilder skal forefinnes i Kunstnersenteret i Oppland og hos Kurdøl.

Deltagende kunstnere:

Gunnhild Bakke, GD
Ina Eriksen, Vernet bensinst. i N. Ål - Vingnes/Mjøsa
Tor Arne Samuelsen, Søndre Park
Stein Erik Hansen, Søndre Park
Anne Kristiansen, Storgt. og Søndre Park
Line Løkken, Husflidens fasade, Storgt.
Kaja Sjetne Bakke, Torstadbua v. Mjøsa
Hege Flækøy Trinerud, Kinoen
Anne Skaansar, Søndre Park
Anna Österberg, Fylkeskommunens bygg, fasaden
Åslaug Krokann Berg, Torstadbua v. Mjøsa
Mona Skjønhaug, Kinoen

Økonomisk bidrag:

Norsk kulturfond
Bildende Kunstneres Hjelpfond
Oppland fylkeskommune
Lillehammer kommune
Kunstnersenteret i Oppland

Samarbeidspartnere:

Flere lokale institusjoner/firmaer bidro med materialer og tjenester, bl. a. Nansenskolen, Mjøssamlingene, Kinoen, Husfliden, Lillehammer kommune og Oppland fylkeskommune

Foredragsholdere:

Marie Therese Hoppe
Erling Fossen
Åslaug Vaa
Sonja Wiik
Tina Mareen Buddeberg

MUSIC FOR LARGE MOUNTAIN AND VIBRAPHONE 2002

Fant sted i området Nord for Hirisjøhøgdenene (ca. 1300 m. over havet) i Ringebufjellet. Prosjektet ble initiert av Kjell Samkopf og Floris Van Manen (Nederland). Organisert av Kjell Samkopf, Floris Van Manen og Egil Martin Kurdøl. Utført av Kjell Samkopf og Floris Van Manen. Egil Martin Kurdøl fungerte som leiransvarlig, assistent og fotograf.

Området ble valgt fordi det var fritt for menneskelagde lyder (bortsett fra et og annet fly) og trær, fordi det hadde en variert natur og fordi lydbildet var interessant og området var forholdsvis lett tilgjengelig for å bære inn utstyr. Kunstnerne bodde i telt gjennom prosjektperioden.

Kjell Samkopf spilte egne komposisjoner og improvisasjoner på den innbårne vibrafonen, opp mot lydene i fjellet, som f.eks. bekken, regnet, vinden, bålet, tordenværet, insektene osv. Han spilte mer eller mindre døgnet rundt i en uke, bare avbrutt av små pauser om natta og av måltidene. Opptakene ble gjort av Floris Van Manen med medbrakt lydstudio. Seinere ble opptakene redigert ned til en ca. 80 minutter lang CD med tittelen ”Music for Large Mountain and Vibraphone”. CDen ble gitt ut på ”Stichting Klankschap”.

Lydmaterialet, både fra Samkopfs spill på vibrafonen og fra andre rene lydopptak under prosjektets gang, forefinnes i Floris Van Manens arkiv. Fotodokumentasjon forefinnes hos Kjell Samkopf og Egil Martin Kurdøl.

Prosjektet og CD-utgivelsen ble støttet økonomisk av Norsk Kulturråd og Norsk Komponistforening.

FLERE STEDER FOR ALLTID - STEDER 2003

Fant sted i Lillehammer by. Det ble initiert av Marit Gunhild Arnekleiv, Tina Mareen Buddeberg og Egil Martin Kurdøl i 2001. De utarbeidet et forprosjekt og Jan Smith ble etter hvert ansatt som daglig leder for prosjektet og var det fram til sommeren 2002 da Ingebjørg Astrup overtok.

Tema for ”Steder” var påstanden:

I steds spesifikk kunst ligger det en motkraft til globalisering og kommersiell tenkning. Fordi i det å forholde seg til og undersøke stedet, søke ”sannheten om” eller bare det å fokusere på stedets egenart, ligger det en holdning som er vesensforskjellig fra kommersialismens ønske om, i vinnings hensikt, å gjøre alt lettest mulig tilgjengelig for flest mulig på kortest mulig tid.

Aksjeselskapet STEDER AS var prosjektets eier. Kunstnersenteret i Oppland var eneksjonær og stod som eier av prosjektet. Daglig leder for Kunstnersenteret i Oppland var styreformann i STEDER AS.

Formidling av prosjektet ble gjort ved omvisninger arrangert fra KIO.

Konferansen STEDER gikk over 2 dager i Store Maihaugsalen, 14. - 15. aug. 2003. Ca. 300 deltok på konferansen - ca. 250 betalende.

Dokumentasjon ble utført av elever fra TV – Regi på HIL i form av en redigert film fra hvert kunstprosjekt. Jens Uwe Korten var ansvarlig for dette. Filmene forefinnes forhåpentligvis i KIO og på HIL. Fotomateriale forefinnes hos Egil Martin Kurdøl.

Dokumentasjon og foredrag fra ”Flere Steder for Alltid” er blitt vist i Oulu Kunstmuseum i Finland, Sundebyn Konstskole - Luleå i Sverige, Svensk-Finska folkhögskolan - Haparanda i Sverige, Voullerim Museum – Voullerim i Sverige, Nansenskolen i Lillehammer og ved en konferanse i forbindelse med kunstprosjektet ”Konst på Led” i Gerlesborg i Sverige.

Det ble utarbeidet et omfattende og systematisk ”mønsterarkiv” fra organiseringen av ”Steder”. Dette fysiske arkivet inneholder alle avtaler, kontrakter søknader, invitasjoner, korrespondanse, møtereferater, pressemeldinger, presseomtale osv. Det ble lagt ned mye tid og krefter i arkivet, som var innrettet på å være en ”mal”, et eksempel for kommende prosjekter. Arkivet ble overlevert til KIO. Hvor det forefinnes nå er uklart. Det kan være blant KIOs lagrede materiale eller i arkivet på Maihaugen.

Kamin Lerchaipraserts kunstverk, som med Biskopens velsignelse ble montert ”For Alltid” på Nordre Gravlund, ble overdratt til Museet for Samtidskunst. Fredrik Haugen Pedersens film av ansiktene til ca. ¼ av Lillehammers befolkning ble kjøpt i fellesskap av Norsk kulturråd og Oppland fylkeskommune og overdratt til Lillehammer Kunstmuseum. Book/Hedéns parsellhage er blitt en stor suksess for Lillehammers befolkning og vil forhåpentligvis For Alltid fungere som en parsellhage til dyrkning av frukt og grønnsaker for byens befolkning. Prosjektet deres fikk stor oppmerksomhet og var gjenstand for omfattende artikler i tidsskrifter og aviser. Det dannet utgangspunkt for deres arbeid på biennalen i Sao Paulo året etter.

Jan Egges veggmaleri på fondveggen i Avlangrudbygget fikk stå i 3 - 4 år.

FLERE STEDER FOR ALLTID - STEDER 2003 (forts.)

Ca. 30 kunstnere ble invitert og kom til befarings- og informasjons/diskusjonsmøter i Lillehammer 12. - 14. august 2002. De ble bedt om å levere et ideforslag på hvor og hva slags kunstprosjekt de ville delta med. På bakgrunn av forslagene ble følgende kunstnere valgt ut:

Deltagere, land, sted:

Inghild Karlsen, Norge. Stortorget
Marianne Bramsen, Danmark. Storgata
Ina Eriksen, Norge. Kinoen, forfilm
Ingerid Book – Karina Heden, Norge/Sverige. N. Å. Parsellhage
Bucklebunnies, Norge. Vingnes-Westernby
Kurt Johannessen, Norge. Storgata
Richard Layzell, England. Parkkafeen
Lars Palgaard, Norge. Vingnes-Westernby
Tina Mareen Buddeberg, Norge. Lhmr Sentrum
Marit Arnekleiv, Norge. Storgata
Jussi Valtakari, Finland. Lhmr Sentrum
Brian Catling, England. Vingnesbrua – Maihaugen
Bo Meyer, Norge. Stortorget
Jan Egge, Norge. Wiesesgt.
Fredrik Haugen Pedersen, Norge. Kinoen, egen visn

Baktruppen, Anna Österberg og Kjell Samkopf var valgt ut til å delta, men pga. budsjettnedskjæringer ble deres prosjekter ikke realisert. Hilde Aagaard fikk innvilget en søknad om deltagelse. Hun måtte da i hovedsak finansiere sitt prosjekt selv. Jannecke Lønne Christiansen var, etter invitasjon, assosiert deltager med dokumentasjon og film fra prosjektet; "Sted, kreativt arbeid med barn utendørs", gjort i samarbeid med skoleelever.

Kuratorer:

Marit G. Arnekleiv, Tina Mareen Buddeberg og Egil Martin Kurdøl var kuratorer fram til 1 Juni 2002. Fra August 2002 utgjorde Tron Kittelsen og Egil Martin Kurdøl kuratorgruppen i samarbeid med prosjekt-leder Ingebjørg Engel Astrup.

Foredragsholdere:

Gayatri Spivak
Richard Layzell
Okwui Enwezor
Ole Robert Sunde
Guri Lykken & Åshild Ulstrup
Per Bjarne Boym
Christine Christopherson
Stig Sæterbakken

Styringsgruppe:

Knut Listerud, daglig leder, Kunstnersenteret i Oppland
Aud Hulberg, daglig leder, Lillehammer Sentrum
Kjersti Myrhagen, billedkunstner
Bjørn Nørstegård, daglig leder, Lillehammer kunnskapspark
Egil Martin Kurdøl, prosjektmedarbeider

Prosjektråd:

Kunstnersenteret i Oppland, billedkunstner Randi Liljequist
Hedemark kunstsenter, direktør Ingrid Blekastad
Oppland fylkeskommune, fylkeskultursjef Frode Sannum
Lillehammer kommune, kultursjef Øyvind Pedersen
Museet for Samtidkunst, direktør Per Bjarne Boym
Norsk litteraturfestival, daglig leder Randi thorsen
Nansenskolen, rektor Peder Christian Kjerschow
Kunstnerrepresentant, komponist Bjørn Sverre Kristensen
Lillehammer Kunstmuseum, konservator Janeke Meyer Utne
First Hotell Breiseth, daglig leder Gina Granum

FLERE STEDER FOR ALLTID - STEDER 2003 *(forts.)*

Konferansegruppe:

Øyvind Berg
Tron Kittelsen
Peder Chr. Kjerschow
Ingrid Blekastad
Ingebjørg Astrup
Egil Martin Kurdøl
Stig Sæterbakken

Prosjektgruppe:

Ingebjørg E. Astrup, prosjektleder
Tron Kittelsen
Egil Martin Kurdøl
Anna Österberg (*Sekretær for alle prosjektets deler og viktigste prosjektmedarbeider.*)
Knut Listerud
Jan Erik Fredsvik

Formidlingsgruppe:

Ungdomsformidling: Anna Österberg, Janeke Meyer Utne
Tekstilprosjekt: Anna Österberg
Ord/tekst: Arne Hugo Stølan
Musikk/lyd: Jon Halvor Bjørnseth

Assosierte prosjekter:

"Sted", Et kunstprosjekt for og med barn: Jannecke Lønne Christiansen
Sommerkurs korresponderende med "Steder" (holdt til på Nansenskolen): Anne Britt Rage
Filmprogram Lillehammer Kino: Ruth Mjøen og Tron Kittelsen
Symposiekvelder, Nansenskolen 1308 - 1708: BAS, Utsmykkingsfondet, kunstnere.

Økonomiske bidrag:

Norsk kulturråd
Utsmykkingsfondet for offentlige bygg
Oppland fylkeskommune
Nordisk Kulturfond
NBK Vederlagsfondet
Lillehammer Kommune
Kunstnersenteret i Oppland
Oppland og Hedemark Arkitektforening
Sammen for Lillehammer

Sponsorstøtte-naturalia:

Nansenskolen
Maihaugen
Oppland fylkeskommune
Lillehammer kommune
Høyskolen i Lillehammer
Lillehammer Kunstmuseum
Bergen Arkitektskole
En rekke foretninger og firmaer i Lillehammer

Flere steder for alltid. 2003, Tina M. Buddeberg.

DAISY'05 - OPPLANDSUTSTILLINGEN 2005

Fant sted forskjellige steder i Oppland, basert på kunstneres valg. Bakgrunnen for prosjektet var et ønske om å synliggjøre det geografiske potensialet for kunstprosjekter i fylket og skape grobunn for at kunst kan finne sted utenfor det skjermede gallerirommet, samt bidra til at nye møteplasser ble skapt.

Ansvarlig for prosjektet var Kunstnersentret i Oppland (KIO), daglig leder, Heidi Eriksen var prosjektleder. Billedkunstner Anne Kristine Thorsby var prosjektkoordinator. "Daisy" var et kunstnerstyrt prosjekt basert på åpen innsendelse av forslag som ble vurdert av en jury bestående av billedkunstner Inghild Karlsen, kunsthåndverker Kyrre Andersen og kunstfilosof Birgit Bærøe.

En folder om kunstprosjektene og hvor de var å finne, var klar til åpningen av prosjektet 13. august. En dokumentasjonskatalog med tekster fra kunstnerne og tekster av Heidi Eriksen og Birgit Bærøe ble produsert og var klar i juni 2006. Ragnhild Lie produserte katalogen "Speil, speil" med utgangspunkt i sitt bidrag til Daisy.

Anna Widéns prosjekt "Gulden Skog", inngikk i Den Kulturelle Skolesekken og ble besøkt av ca. 800 elever, 5-7 klasse, fra Gran og Lunner kommune. De fikk bl. a. se performance utført av kunstneren i tillegg til hennes installasjoner. Elevene fikk også selv lage temporære prosjekt i skogen. Dokumentasjon forefinnes hos kunstneren: www.annawiden.no

Deltagende kunstnere og sted for prosjekt:

Kjetil Skøien, Gausdal kommune
Jannecke Lønne Christiansen / Marit Hosar, Lillehammer kommune
Ragnhild Lie, Sør-Fron kommune
Ragnhild Lie og Jan Steinum, Sør-Fron kommune
Anna Widén, Gran kommune
Bente Iben Sandvik, Østre Toten kommune
Marte Johnslie, Lillehammer kommune
Jørn Hagen, Johan Mæhlum og Arne Eide, Lillehammer kommune

Økonomisk støtte:

Norsk kulturråd
Oppland fylkeskommune
Peer Gynt AS
Lillehammer kommune
Gran kommune

Andre bidragsyttere:

Kewa invest as, Lillehammer
Husfliden, Lillehammer

Arbeidsgruppen for "Daisy":

Ansgar Ole Olsen
Johan Mæhlum
Erik Bruvik
Anne Kristine Thorsby (leder)
Randi Liliequist
Marit G. Arnekleiv (kunstnerisk leder)
Heidi Eriksen

"Daisy'05" Anna Widén.

HYBELEN 2006

Fant sted i Hybelen i Øyerfjellet i august 2006. Intensjonen med prosjektet var å utvikle og styrke, gjennom diskusjoner, stedsanalyse og kunstneriske refleksjoner omkring ”Hybelen”, vår kompetanse innenfor begrepet stedskunst. I tillegg til faglige utvekslinger var intensjonen å gjøre konkrete kunstneriske handlinger hver for seg og/eller i samarbeid med hverandre.

Stedet ”Hybelen”, beliggende ved Ner-Åsta i Øyerfjellet, ble valgt fordi det har en dramatisk historie og flere myter knyttet til seg som vitner om sosiale og historiske forhold og om folks tilpassing og utnyttelse av fjellet, på 16, 17 og 1800-tallet.

Prosjektet ble initiert av Marit G. Arnekleiv. Organisert av AKE; Arnekleiv - Kurdøl - Egge. Kunstnerne bodde i telt under prosjektperioden.

Digital fotodokumentasjon fra hele prosjektet forefinnes hos Anna Widén.

Deltagere:

Anna Widén
Kjell Samkopf
Marit G. Arnekleiv
Jan Egge
Egil Martin Kurdøl

Økonomisk støtte:

Øyer kommune
Oppland fylkeskommune

Hybelen 2006, Anna Widén.

Hybelen 2006, Jan Egge.

UT-21

Finner sted i og ved Lillehammer, - (sentrum av Lillehammer by og Kvitmannsberget). UT-21 presenterer *intervensjonistisk kunst*, det vil si kunstprosjekter som på en eller annen måte integrerer eller reflekterer over de fysiske, sosiale eller mentale strukturer knyttet til et bestemt sted. Prosjektet, som er direkte knyttet opp mot "Polsk - Norsk Symposium" (1987), begynte med en 3 dager samling i oktober 2007 og en 3 dagers samling i midten av februar 2008. Prosjektet skal avsluttes i september 2008. UT-21 er initiert av Per Erik Fonkalsrud.

Det planlegges en konferanse i tilknytting til UT-21, og en mulig videreføring av prosjektet i Polen i 2009. Det er lagt opp til en omfattende formidling og dokumentasjon av prosjektet, bl. a. ved etablering og drift av hjemmesider, samarbeid med "Den Kulturelle Skolesekken", katalog og omvisninger.

Deltagere, alle billedkunstnere:

Jan Berdyszak
Teresa Murak
Janusz Baldyga
Egil M. Kurdøl
Marit Arnekleiv
Leszek Golec / Tatiana Czekalska
Marte Aas
Hans Christian Gilje
Elzbieta Jablonska
Anna Widén
Oscar Dawicki
Marciej Kurak
Robert Kusmirowski
Grim Erland Lyng Svingen
Victoria Pihl Lind

Kunstnerisk råd/kuratorer (i startfasen 05-06):

Per Bjarne Boym, sjefskurator
Jan S. Wojciechowski
Janeke Meyer Utne
Heidi Eriksen

Fra 2007 og framover er kuratoransvaret overtatt av prosjektledelsen i samarbeid med Jan S. Wojciechowski. Per Bjarne Boym fungerer som kunstnerisk rådgiver.

Prosjektledelse:

Per Erik Fonkalsrud, prosjektleder
Arne Olav Moen
John A. Røyslien

Økonomisk støtte (foreløpig):

KORO
Norsk kulturråd
Oppland fylkeskommune
Lillehammer kommune
Hedemark og Oppland Arkitektforening

KUNST I NATUR – OVERFLØDIGHETSAKTIVITET ELLER BASIS FOR EKSISTENSIELL ERFARING, 24. - 26. JUNI 1996

Fant sted på Lillehammer og i Øyerfjellet. Arrangør var Internasjonalt Senter for Kunst I Natur (KIN) og Moksa Kunstverksted. Hovedansvarlig for konferansen var Jannecke Lønne Christiansen og Marit G. Arnekleiv.

Konferansen ble annonsert i bl. a. Billedkunst og ca. 90 mennesker, hovedsakelig billedkunstnere meldte seg på. Dokumentasjon forefinnes i KINs - KIOs arkiv og hos Jannecke Lønne Christiansen.

Ved åpningen av sitt foredrag ”Spiral Jetty ved Våsjøen”, kunngjorde Per Bj. Boym for første gang at han, etter lang og massiv overtalelse fra styret, hadde takket ja til stillingen som direktør for Museet for Samtidskunst i Oslo.

Forelesere:

Edvard Hviding, antropolog
Inghild Karlsen, billedkunstner
Karl Johan Stigmark, billedkunstner
Gunnar H. Gundersen, billedkunstner
Sigrid Wollmeiner, kunsthistoriker
Erlend Østgaard, astrofysiker
Per Bjarne Boym, kunsthistoriker
Jukka Järvinen, billedkunstner
Jørn Rønnau, billedkunstner
Marit G. Arnekleiv, billedkunstner
Jannecke Lønne Christiansen, billedkunstner
Egil Martin Kurdøl, billedkunstner
Arne Olav Moen, landskapsarkitekt
Hilde Irene Knutsen, billedkunstner
Else Marie Bergem Hagen, billedkunstner

Økonomisk støtte:

Norsk kulturråd
Oppland fylkeskommune
Lillehammer kommune

Moxtrot 1995, Karl Johan Stigmark.

VANN, BEVEGELSE, OVERGANG - 13 SEPTEMBER 1998

Fant sted i Moksa Kunstverksted og i Øyerfjellet. Tema: Vann, bevegelse, overgang hvor det fokuseres på det temporære, prosessrettede kunsttrykket, uttrykk basert på forandring og overgang fra et stadium til et annet - eller fra vann til is. Ansvarlige var Internasjonalt senter for Kunst I Natur (KIN) og Moksa Kunstverksted. Organisatorer var Marit G. Arnekleiv og Jannecke Lønne Christiansen.

Konferansen ble bl. a. annonsert i Billedkunst og ca. 60 mennesker, hovedsakelig billedkunstnere meldte seg på og deltok. Dokumentasjon forefinnes i KINs - KIOs arkiv og hos Jannecke Lønne Christiansen.

Et resultat av konferansen var at Jannecke Lønne Christiansen ble invitert- og var kurator ved ”Eventa 4” ved Uppsala kvarn, der bl. a. stedskunstprosjekter fra Oppland ble presentert ved innledningen til prosjektet.

Foredragsholdere:

Rigmor Årø Spiten, ordfører, Øyer kommune
Arne Bergh, billedkunstner
Anders Rønne, billedkunstner
Luciano Escanilla, konservator og gallerist
Anke Mellin, billedkunstner og antropolog
Per Bjarne Boym, kunsthistoriker
Grete Lis Bibalo, billedkunstner
Marit G. Arnekleiv, billedkunstner
Egil Martin Kurdøl, billedkunstner
Jan Egge, billedkunstner
Jannecke Lønne Christiansen, billedkunstner

Økonomisk støtte:

Oppland fylkeskommune

8 DAGER I JUNI 2000

se s.13

STEDER 2003

se s.15

2ROM 1990 Marit G. Arnekleiv www.arnekleiv.no

2ROM tok utgangspunkt i et hus på Tretten i Øyer kommune som kunstneren leide i et gitt tidsrom. Det to-delte, nesten symmetriske huset, ble fotografert innvendig og utvendig og nøyaktig målt opp.

Hensikten med prosjektet var å prøve en minimal avgrensning av luftmasse ved at huset ble gjentegnet i full målestokk med stålwire. Prosjektet ble ikke ferdigrealisert.

Dokumentasjon i form av modell og fotografier forefinnes hos kunstneren.

OPPHOLDE BEVEGELSE 1990 Marit G. Arnekleiv www.arnekleiv.no

Fant sted i Øyer Østfjell, i og ved elva Ner-Åsta i Øyer kommune.

Perforerte stålplater ble senket delvis ned i en stilleflytende elv. Undersøkelsen var en videreføring av prosjektene ”Installasjon” i UKS i Oslo 1989, ”i”, i slakteriet i Lillehammer 1990, og ”Filtrering i rom”, Høstutstillingen i Oslo 1990.

Dokumentasjon i form av skisser, notater og fotografier forefinnes hos kunstneren.

TO UTRAG OG EN ANMERKNING 1991 Marit G. Arnekleiv www.arnekleiv.no

Fant sted på Tretten i Øyer kommune og i Enebakk i Akershus fylke.

”Med foto lagde jeg to utdrag i to landskap, en avgrensning i noe som er. Et fryst utsnitt i en syklus, et utdrag i en masse, en vegetasjon som kan deles opp i ulike bestanddeler. På det tredje stedet gikk jeg inn og strakk en wire fra punkt til punkt ved at to kuler ble plassert i landskapet, og mellom disse kulene lagde jeg strekket. Naturen, vegetasjonen uten definerte grenser, omsluttet en handling; et strekk fra et punkt til et annet.”

Dokumentasjon i form av en spesiallaget kasse til/med objektene og wiren, tekster, tegninger og fotografier forefinnes hos kunstneren.

ETTERSKRIFT 1992 - 93 Marit G. Arnekleiv www.arnekleiv.no

Fant sted på Tretten i Øyer kommune. Prosjektet var en registrering av et rom (der en stabel med ved var sentralt element) og forandringer i det over et visst tidsrom. Det endelige resultatet manifesterte seg i en svart/hvitt fotoserie med tilhørende tekst. Denne ble vist på Statens kunstutstilling (Høstutstillingen) i Oslo 1994.

Kunstverket ”Etterskrift” befinner seg hos kunstneren.

BLÅ KONSTRUKSJONER ETC 1988 - 98 Egil Martin Kurdøl www.kurdoel.no

BLÅ KONSTRUKSJONER I ELV (div. Oppland 1988 - 89)
FLIGHT-STONE (Lomtjern, Gropmarka, Lillehammer kommune 1992)
VINDU FOR ELV (Gropmarka, Lillehammer kommune 1994)
KONSTANT VARIABEL (Gropmarka, Lillehammer kommune 1996)
MIN SISTE VILJE OG TESTAMENTE DEL II (Gropmarka, Lillehammer kommune 1996)
EN METER GLASS (Gropmarka, Lillehammer kommune 1998)

Dokumentasjon fra disse forefinnes i form av fotografier hos kunstneren.

FESTE 1998 Egil Martin Kurdøl www.kurdoel.no

”Feste” fant sted i Breheimen i Skjåk og Stryn kommuner. Bakgrunnen for prosjektet var et ønske fra kunstneren om en synliggjøring av sin tilknytning til område, som han hadde vandret i jevnlig gjennom mer enn 20 år. Kunstneren gikk 5 dager med telt og ryggesekk, fra Gamle Strynefjellsvei, gjennom Mårådalen, over til Mæradalsbotn, over Bandet til Mysbytta og inn i bunnen av Tverrådalen. Underveis slo han, på utvalgte steder, inn i fjellet 5 bolter i syrefast stål, som alle hadde sin individuelle form ut fra et karakteristika ved landskapet på stedet.

Det ble produsert 5 rammer med 2 fotografier i hver; et av bolten og et av landskapet bolten fikk sin form fra. Boltene og de 10 fotografiene i 5 rammer utgjør verket ”Feste”, som ble innkjøpt av Museet for Samtidskunst, der prosjektet har vært presentert på utstilling.

De 5 rammene med fotografier fra ”Feste” ble vist som hoveddelen av en utstilling i Galleri III i Oslo i 1999. Det ble produsert en katalog/bok med dokumentasjon og artikler – Gro Kraft, Oddrun Sæter.

”Feste” ble støttet økonomisk av Oppland fylkeskommune. Katalogen støttet av Lillehammer Oversetting AS, Mesna trykk AS og Presens-mk AS. Utstillingen i Galleri II ble støttet av Norsk Kulturfond.

En kasse med dokumentasjon, bl. a. fotografier og dokumenter, finnes i Nasjonalmuseet - Museet for samtidskunst.

TRAFIKKLYS 2 1998 Erikka Fyrand

Fant sted i/ved Kunsthall Post Modern (KPM), som lå i Lillehammer Postgård i hjørnet som vender ut mot krysset Fåberggata og Løkkegata i Lillehammer kommune. KPM var i drift i ca. 2 år og var et galleri med grunnflate på knapt en kvadratmeter. Utstillingene kunne bare betraktes fra utsiden gjennom et vindu.

Initiativtager og organisator til KPM og kurator det første året var Egil Martin Kurdøl. Det siste året var Per Erik Fonkalsrud kurator og ansvarlig for driften.

Alle utstillingene i KPM var laget spesielt for galleriet, men bare Erikka Fyrands kan fullt ut betegnes som et stedskunstprosjekt. Fyrand valgte å gripe fatt i trafikklysene, de dominerende elementene i krysset rett utenfor KPM. Inne i galleriet monterte hun et trafikklys, dobbelt så stort som de i lyskrysset. Selve lysene hadde form som stiliserte hjerter i grønt, gult og rødt og de lyste kontinuerlig gjennom utstillingsperioden på 4 uker.

Dokumentasjon i form av fotografi og kopi av avisanmeldelse forefinnes hos Egil Martin Kurdøl og trolig hos Erikka Fyrand.

Prosjektet ble støttet økonomisk av Norsk kulturråd.

PERPETUUM IMMOBILE (PI), INSTALLASJONEN SOM HINDRER VERDEN I Å FALLE FRA HVERANDRE 2001 Egil Martin Kurdøl *www.kurdoel.no*

PI som består av en ca. 150 cm. høy installasjon i syrefast stål. Den er montert i fjellet på Hirisjøhøgdene i Ringebufjellet i Ringebu kommune.

Stedet ble valgt fordi det er et udramatisk høyfjellslandskap der en kan se ”uendelig” langt, et landskap som inviterer til tanker om evigheten og tidsperspektivet. PI er en installasjon som arbeider uten å komme noe sted, som holder seg fast til verden eller hindrer verden i falle fra hverandre.

PI ble innkjøpt av Museet for Samtidskunst.

PI ble støttet økonomisk av Oppland fylkeskommune.

Fotografi av PI og stjernehimmelen rett over den, ble presentert på utstillingen ”Antalogi”, organisert og kuratert av Tor Arne Samuelsen, i Bergen Kunsthall 2001. Et fotografi av PI ble vist på utstillingen ”Eco-Photo” i Dorsky Gallery i New York 2004/05.

På Nasjonalmuseets utstilling DUMP i 2007 ble PI presentert ved en historie om PI skrevet av kunstneren, 2 kart og et lite fotografi.

Det ble produsert en katalog/bok med dokumentasjon og artikler av Per Bj. Boym, Hans Kolstad og John Grande.

Dokumentasjon forefinnes hos kunstneren.

SITTEPUNKT SIKTEPUNKT KNUTSHØ 2006 Hilde Aagaard

Prosjektet var en stedsspesifikk performance som fant sted ved Gjendesheim Turisthytte 1. juli 2006 kl. 14.00 - 16.00.

I sitt kunstverk, en offentlig situasjon, understreker Aagaard naturens åndelige og fysiske storslagenhet og anerkjenner den ville naturens overlegenhet over menneskelig eller kulturell intervensjon.

Sentralt i arrangementet var Arnt Håkon Ånesens komposisjon ”Punkt”, framført med halvtimes intervaller av to fiolinister samtidig.

Prosjektet som var annonsert en rekke steder, ble besøkt av over 100 deltagere. En folder med omtale av prosjektet ble delt ut til de frammøtte. Prosjektet er dokumentert med fotografier og video. Dokumentasjonen er bl. a. vist ved ”Open Space Festival” i Melbourne, Australia. Dokumentasjon forefinnes hos kunstneren.

Prosjektet ble støttet økonomisk av:

Nasjonalparkriket
Oppland fylkeskommune
Vågå kommune
Den Norske Turistforening
Gjendesheim

KONSTANTVARIABEL (KV) 2007 Egil Martin Kurdøl www.kurdoel.no

Er plassert mellom nordenden av Gropmarka og Nevelfjell, i Lillehammer kommune på Statskogs grunn. KV er det tredje og siste prosjektet i triologien ””Permanente” ”installasjoner i høyfjellet”, der de to første var ”Feste” og ”Perpetuum Immobile”.

Stedet ble valgt fordi det er et område fullt av store steinblokker som ser ganske kaotisk ut, og p.g.a. tilgjengelighet. KV består av en 1 meter lang glasstav som ligger vannrett nord/syd i et utfrest spor i en stor steinblokk. Over seg har glasstaven en H-bjelke i galvanisert stål som er festet og skrudd fast til steinblokken med 6 syrefaste stålbolter.

Dokumentasjon forefinnes hos kunstneren.

KV er støttet økonomisk av:

Norsk Kulturfond
Lillehammer kommune
Oppland fylkeskommune

SAMTIDIGHET 2001 - 2008 Marit G. Arnekleiv www.arnekleiv.no

Er knyttet til stedet Tretten i Øyer kommune. "Samtidighet" består av flere serier med fotografiske arbeider som er vist på utstillingene "Hver dag" 2001 (KIO), "Kvile" 2005 (Vegmuseet), "Oppdateringer" 2007 (Prosjektrommet - KIO). Prosjektet avsluttes med en bokproduksjon med Arnekleivs fotografiske arbeider og tekster av Hanne Ørstavik og Per Bj. Boym.

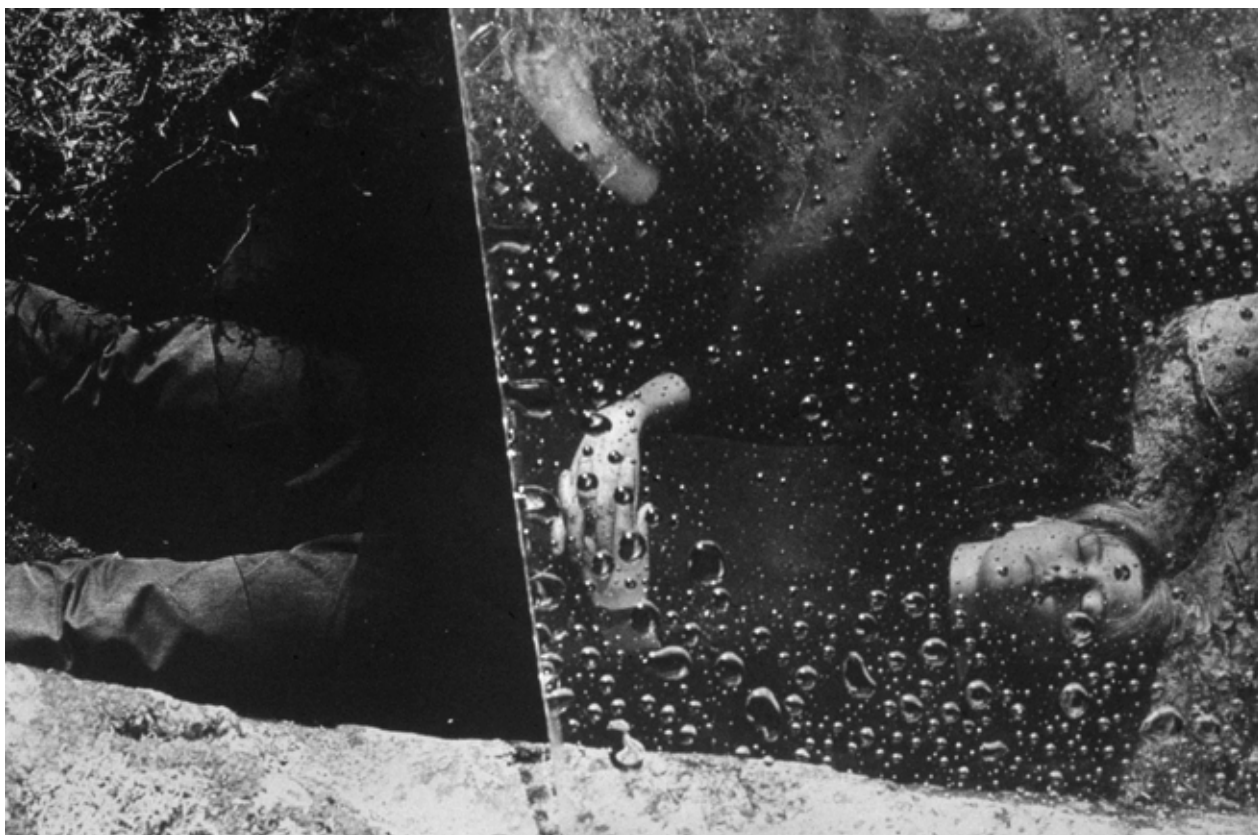
Fra prosjektbeskrivelsen:

"I verden finnes det perifere punktet og det sentrale punktet - mellom disse punktene formes verden".
(Ref. Ole O. Moen: Mobilitätsdrang in Amerika, Schrumpende Städte).

Det idemessige utgangspunktet for de fotografiske arbeidene i "Samtidighet" er en parkeringsplass på et lite tettsted med ca. 3000 innbyggere. Plassen der lokale trailersjåfører parkerer bilene sine i helgene.

Prosjektet er støttet økonomisk fra Norsk kulturfond. Dokumentasjon forefinnes i form av tekster og fotografier hos kunstneren.

Prosjektet og boka beregnes ferdig i 2008.

Polsk-Norsk Symposium 1987, Marit Arnekleiv.

NANSENSKOLEN - ROM, FORM, IDE - SOMMERKURS ca. 1985 - 2008

Nansenskolen sommerkurs varer ca. en uke og er et kurs åpent for alle. ”Rom, Form, Ide” har vært en av tilbudene innenfor kunstkurset. Lars Paalgard har fått i stand kurset som har hatt ca. 15 elever hvert år og han har vært kursleder i mange år. Det legges vekt på stedsanalyse og deltagerne velger selv steder på, i eller utenfor Nansenskolen for å realisere egne prosjekter.

Noen år har hele sommerkurset (ca. 80 elever) blitt delt inn i grupper og fått i oppgave å lage stedskunst på utvalgte steder langs Mesnaelva en til to dager, som en innledning av kurset.

En del dokumentasjon skal finnes på Nansenskolen

NANSENSKOLEN - STEDSKUNST, PROSJEKTUKER - VINTERKURSET ca. 1985 - 2008

Vinterkurset har som regel, fra ca. 1985, hatt minst to uker med stedskunst som en del av sin undervisning. Lars Paalgard var fast ansatt lærer på kunstoffag fra midten av 1980-tallet fram til begynnelsen av 2000-tallet og bygget opp et undervisningstilbud hvor stedskunst hadde en fast plass. Fram til ca. 2005 var Lars Paalgard ansvarlig for dette opplegget, som i noen tilfelle ble utvidet og det ble da hentet inn flere lærere og foredragsholdere. Sted for undervisningen var i startfasen et nedlagt sagbruk på Brøttum, etter hvert Mesnaelva, men også andre steder i Lillehammer ble tatt i bruk, bl.a. Maihaugen.

I perioden 1999 - 2004 hadde Egil Martin Kurdøl to ukers stedskunstkurs på høsten eller vinteren der han arbeidet med elevene langs Mesnaelva.

Fra 2005 er Jannecke Lønne Christiansen fast ansatt lærer på Nansenskolen. Som en fast del av sin undervisning har hun minst to uker med stedskunstarbeid ute i naturen, hovedsakelig langs Mesnaelva.

Et utvidet stedskunstopplegg fant sted i 1994: ”Opplevelse av en årstid, 11. - 20. april, 1994”
Det var en del av Filosofiseminaret: ”Vitenskapen, Kunsten og Kulturen - Mennesket som natur og kulturvesen”.

En del dokumentasjon skal finnes på Nansenskolen.

Lærere:

Jannecke Lønne Christiansen
Vegard Stalsberg
Morten Paulsen
Egil Martin Kurdøl
Lars Paalgard
Kalle Giskeødegaard
Håkon Gøthesen
Erik Bystad

STATENS HÅNDVERKS- OG KUNSTINDUSTRISKOLE I ØYERFJELLET 2000 2 DAGERS EKSORSJON MED 2-ÅR INTERIØR

Fant sted i området rundt vannet og elva Ner-Åsta i Øyerfjellet i Øyer kommune.

Oppgaven var knyttet opp mot rom-oppgaver studentene hadde arbeidet med de siste to månedene før ekskursjonen. Studentene arbeidet på egen hånd i fjellet, enten aleine eller i grupper, der oppgaven var å understreke/tydeliggjøre situasjoner de fant interessante i landskapsrommet. De brukte materialer de hadde med seg eller materialer de fant i naturen.

10 studenter deltok. Lærer var Marit G. Arnekleiv.

Dokumentasjon fra ekskursjonen forefinnes i form av fotografier hos Marit G. Arnekleiv.

BERGEN ARKITEKTSKOLE I ØYERFJELLET 2002

Fant sted i området vest for Gopollen i Øyer Østfjell i Øyer kommune. Moksa kunstverksted på Tretten ble benyttet som verksted. Studentene bodde i leide sæterhus på Øvre Grunna og Nedre Grunna. Kurset, som varte i 14 dager, inngikk i BAS sitt opplegg; DAV (Den Andre Verden).

Elevene valgte selv steder de ville arbeide ut fra grundige stedsanalyser. Hver dag samlet hele gruppen seg for at hver enkelt kunne redegjøre for framdriften i sitt prosjekt, legge fram problemstillinger og få sitt prosjekt opp til debatt i forsamlingen. Prosjektet ble avsluttet med en hel dag der alle presenteret sitt arbeid for de andre. Skulpturer, installasjoner, lydinstallasjoner og performancer var representert blant uttrykksformene.

En dag var satt av til ekskursjon oppover Gudbrandsdalen til Sognefjellet, der stedsrelaterte prosjekter innen kunst og arkitektur ble besøkt og debattert.

Lærere var Marit G. Arnekleiv og Egil Martin Kurdøl. 12 elever deltok. Dokumentasjon i form av fotografier forefinnes hos Arnekleiv og Kurdøl

BAS i Øyerfjellet 2002, Ingerid Melvær.

KUNSTFORMIDLINGSPROSJEKTET "STED", KREATIVT ARBEID MED BARN UTENDØRS 2002 - 2004 Jannecke Lønne Christiansen www.jlcart.net

Prosjektets idé var at elever i grunnskolen skulle inspireres til kreativt arbeid i sitt eget nærområde. Stedet var utgangspunktet og gjennom undervisning om og inspirasjon fra land art prosjekter, nasjonale som internasjonale, skulle elevene se, oppleve og tolke sine omgivelser på en ny måte.

Prosjektet ble initiert, produsert og formidlet av Jannecke Lønne Christiansen for Oppland fylkeskommune og gjennomført innenfor rammene av Den Kulturelle Skolesekken. I tidsrommet 2002 - 2004 turnerte "Sted" rundt til 37 skoler, med to dager på hver skole og opptil 4 klassetrinn om gangen.

Innenfor prosjektet ble det også gjennomført lærerkurs og foredrag/kurs for billedkunstnere.

"Sted" fikk mye oppmerksomhet i lokalpressen og det er holdt foredrag om prosjektet i Norsk Kunstsakeråd, Nasjonale samlinger for Den Kulturelle Skolesekken i Ålesund, Sandefjord og Lillehammer.

Dokumentasjon i form av DVD, fotografier og lærerveiledning forefinnes hos Oppland fylkeskommune, Kunst i Skolen og hos Jannecke Lønne Christiansen.

Video og lærerveiledning om "Sted" (manus, ide og stills av Jannecke Lønne Christiansen, regi og produsent Alexander Røsler), ble produsert med støtte fra Kunst i Skolen, Norsk kulturråd og Oppland fylkeskommune.

ÅPNING FOR EN PORT - KUNSTHØGSKOLEN I OSLO

ETTERUTDANNINGSKURS FOR KUNSTNERE 2004 Egil Martin Kurdøl www.kurdoel.no

Kurset, med tittelen "Åpning for en port", fant sted i Lillehammer, i regi av Kunsthøgskolen i Oslo. Deltagerne bodde på Nansenskolen, hvor de spiste, disponerte arbeidsrom, og hvor det ble holdt samlinger om kveldene med presentasjoner og foredrag. På dagtid arbeidet kunstnerne på steder de selv valgte langs Mesnaelva. Ansvarlig for opplegget og kursleder var Egil Martin Kurdøl

Deltagerne ble valgt ut av Kunsthøgskolen i Oslo etter innkomne søknader om å få delta på kurset. Kurset var annonsert bl. a. i Billedkunst.

Kurset resulterte i at mange av deltagerne har hatt kontakt i ettertid. Noen har samarbeidet og deltatt på symposier (bl. a. "Kunst i Natur" på Kjerringøy 2007, initiert og organisert av Ane Øverås og "Til Stedet" i Isfjorden der Gunn Morstøl har vært organisator og drivkraft) som kanskje i noe grad ble inspirert og utviklet gjennom diskusjoner og nettverksdannelse under oppholdet på Lillehammer.

Deltagere:

Eva Aalmo Bertelsen
Simon James-Eide
Anna Widén
Vilde Vegem
Hanne Herrman
Vigdis Bitustø Jacobsen
Anne Sofie Soldal
Gunn Morstøl
Inghild Sleire
Merete Hol Tefre
Ane Vigdis Øverås
Marit Thingnæs

Foredragsholdere:

Marit G. Arnekleiv
Per Erik Fonkalsrud
Egil Martin Kurdøl

“STEDETS ÅND” 2005 - 2008

LANDSKAPSKUNST FOR 5 - 7 TRINN, Toril Rygh og Anna Widén www.annawiden.no

Prosjektet er utviklet og formidles av Toril Rygh og Anna Widén. Produsert av samme kunstnere i samarbeid med Pilotgalleriet, Akershus Kunstnersenter for Den Kulturelle Skolesekken. Prosjektet ble gjennomført med 40 skoleklasser i Akershus og Oppland (ca. 1000 elever) fra 2005 - 2007. ”Stedets Ånd” står inntil videre på planen for Den Kulturelle Skolesekken i Akershus og Oppland.

Workshopen introduserer kunstformen land art og temporære former for kunst i landskapet. Deltagerne blir oppmuntret til å undersøke landskapet og materialene i det. Deltagerne utvikler sine egne ideer, inntar sine egne steder med sine egne former og presenterte sine arbeider for hverandre.

”Stedets Ånd” har fått oppmerksomhet i diverse lokal presse og i tidsskriftet Billedkunst.

Prosjektet ble presentert av Anna Widén i foredragsform som et eksempel på Den kulturelle skolesekken under “Voimauttava” et Finsk - Norsk seminar om kunst i skolen på Nasjonalmuseet i Oslo høsten 2007.

Omfattende dokumentasjon forefinnes hos Anna Widén i form av digitalt fotografi.

Et utvalg kan sees på www.annawiden.no

“Stedets Ånd”, Aurskog-Høland 2005.

“KUNST SOM FINNES” 2007 - 2009

Pilotprosjektet som ble avviklet i 2007, valgte Lillehammer og Hamar som arenaer fordi stedene innehar kvalitetsmessig gode og lett tilgjengelige tredimensjonale kunstverk. Prosjektet er rettet mot elever i grunnskolen og fokuserer på læring om kunst gjennom lokalt plasserte tredimensjonale kunstverk. Dette innebærer et møte med kunstverket/skulpturen i nærmiljøet sammen med en formidler, etterfulgt av verksted på skolen. Pilotprosjektet ble tilbudt Ekrom og Søre Ål skoler i Lillehammer, Ridabu og Storhamar skoler i Hamar.

Prosjektet ble svært godt mottatt av skolene som deltok i pilotprosjektet. Verkstedoppgaven passer inn i nye læreplaner og skolene satte pris på verkstedoppgaven i tredimensjonal form. Elevene er blitt mer bevisst på kunst og kunstens mangfold, og de er blitt mer oppmerksomme på skulpturer/utsmykninger i sitt nærmiljø. ”Kunst som finnes” vil bli tilbudt skolene gjennom ”Den Kulturelle Skolesekken” i Hedemark og Oppland for skoleåret 2008 - 09.

Prosjektet er initiert av Lillehammer Kunstmuseum. Lillehammer Kunstmuseum er ansvarlig for organiseringen og kurateringen av prosjektet.

Prosjektet er dokumentert gjennom notater og fotografier. Det er utarbeidet en rapport fra pilotprosjektet. Parallelt er det arbeidet med kartlegging av kunst i kommunene og det er fortatt reiser til de aktuelle kommunene, der det er registrert skulptur og tredimensjonal utsmykking. Dokumentasjonen forefinnes i Lillehammer Kunstmuseum.

Økonomisk støtte: DnB NOR - Dextra Artes og Lillehammer Kunstmuseum.

Prosjektgruppa bak ”Kunst som finnes”:

Cecilie Skeide, kunsthøgskole, Lillehammer Kunstmuseum

Liv Stubbstad, pedagogisk tilbud, Lillehammer Kunstmuseum

Janne Aasebø Johnsen, pedagogisk rådgiver/medansvarlig, Søre Ål skole

Nina Halvorsen, administrativ leder, Lillehammer Kunstmuseum

Utvalgte utsmykninger/skulpturer/kunstverk:

Arnold Haukeland, ”Runer”, Gjøvik Rådhus

Kari Rolfsen, ”Komelia”, Kauffeldtgården

Knut Steen, ”Mjøsdronningen”, Kauffeldtplassen

Jeannette Christensen, ”Kommunikasjonsobjekter”, Gjøvik vg. skole

Siri Bjerke, ”Hest i granitt”, biblioteket i Øystre Slidre

Knut Wold, ukjent tittel, Ridehusstranda

Marit Lyckander, ”Helt i III”, Hamar Rådhus

Jon Gundersen, ”Dobbeltdyr”, Hamar Rådhus

Børre Larsen, ”Kollokvium”, Hamar Lærerskole

Kjetil Ingvar Berge, ”Bubbles”, Ener Ungdomsskole

Esther H. Slagsvold, ”Relasjoner”, Finsal Sykehjem

Istvan Lisztes, ”Kvinne med åpen hånd”, Nes bo og aktivitetssenter

Birthe Marie Løveid, ”Brevet”, Elverum Postkontor

Informasjon om arbeidet med dette dokumentet, og ønske om informasjon om stedskunstprosjekter i Oppland, er sendt ut (gjennom KIO) til Kunstnersentret i Opplands medlemmer.

Følgende personer er kontaktet direkte med forespørsel om informasjon og/eller for verifisering av opplysninger. De som har gitt tilbakemelding er merket med ”Tilbm”.

Marit G. Arnekleiv	Tilbm.
Kai Bratbergsengen	Tilbm.
Tron Kittelsen	Tilbm.
Per Erik Fonkalsrud	Tilbm.
Per Bj. Boym	Tilbm.
Jan Egge	Tilbm.
Tor Arne Samuelsen	Tilbm.
Jannecke Lønne Christiansen	Tilbm.
Kjell Samkopf	Tilbm.
Ingebjørg E. Astrup	Tilbm.
Gro Kraft	Tilbm.
Lars Palgaard	
Tor Einbu	Tilbm.
Ivar Teigum	Tilbm.
Anna Österberg	
Anna Widén	Tilbm.
Hilde Aagaard	Tilbm.
Heidi Eriksen	Tilbm.
Janeke Meyer Utne	Tilbm.
Frode Sannum	Tilbm.
Øyvind Pedersen	
Birthe Mørreaunet Selvaag	Tilbm.
Nina Halvorsen	Tilbm.

Lillehammer 05 02 2008 - Egil Martin Kurdøl - For Kunstnersentret i Oppland.